

«Ормандағы аңдар»

атты ұйымдастырылған ашық іс-әрекет

№6 «Қарлығаш» ересектер тобы

Тәрбиешілер: Келгенбаева З.Т.
Бабажанова А.Б.

Шымкент 2018ж.

Тақырыбы:Ормандағы аңдар

Мақсаты:Ормандағы жабайы аңдар туралы түсініктерін кеңейту.Аңдардың қысқы тіршілігін және қалай орманда тіршілік ететіні туралы түсіндіру.Сұрақтар қою,тақпақ ,жұмбақ жасыру арқылы сөйлеу белсенділіктерін дамыту.Балалардың қоршаған ортаға , аңдарға сүйіспеншілігін оятып,оларды қорғауға тәрбиелеу.

1)Шаттық шеңбері.

-Балалар,кәне бәріміз бір-біріміздің қолымыздан ұстап,үлкен шеңбер құрайық.Осы шеңберде бір-бірімізге қарап күлкімізді сыйлайық.

Қайырлы таң,алтын күн!

Қайырлы таң,көк аспан.

Қайырлы таң,көк аспан,

Қайырлы таң, жер ана.

Қайырлы таң,достарым.

Қайырлы таң қонақтар.

-Жарайсыңдар,балалар!

-Балалар,қазір жылдың қай мезгілі? (Қыс мезгілі).

-Қыс мезгілінде қанша ай бар? (Үш ай бар).

-Ай атауларын атаңдар. (Желтоқсан,қаңтар,ақпан).

-Қазір қай ай? (Ақпан айы).

-Қыс мезгілінде далада не жауады? (Далада қар жауады аяз болады).

-Қыс мезгілі туралы кім тақпақ біледі?

(Румейса)

-Бір аптада қанша күн болады? (7)

-Бүгін қай күн?

-Балалар мына өлеңді тыңдайықшы.

Табиғатты қолдай біл,

Аң құсында қорғай біл.

Білуіміз керек оны біз.

Біз де табиғаттың ұлымыз.

Табиғат бөлек де меңіз.

Сол үшін жауап береміз.

-Балалар,бұл өлең не туралы? Дұрыс айтасыңдар табиғат туралы.

-Табиғат дегеніміз не? Ол бізді қоршаған орта,табиғатсыз тіршілік жоқ.Ол барлық тіршілік иелерінің ортақ үйі.

-Табиғат қаншаға бөлінеді? (екіге бөлінеді):

1)Жанды табиғат.

2)Жансыз табиғат.

Олай болса осы табиғаттың тіршілік иелерінің бірі- жабайы аңдармен танысамыз.

Жұмбақтар:

1)Көлеңкесінен қорқып безектейді,
Ал оның баласын көжек дейді.

(Қоян)

2)Аузы бейне шалғы- орақ.
Шөп емес ,бірақ малды орады.

(Қасқыр)

3)Өзі айлакер,өзі қу
Жүрген жері ақай да шу.

(Түлкі)

4)Қыс бойына жатады,
Тәтті ұйқыға батады.

(Аю)

-Балалар,ендеше осы аңдарды орманда көргілерің келе ма? (Ия).
Орманға келеді.(Орман туралы түсінік беру).

(Шыршаны көріп,шырша туралы әңгімелеу).

-Балалар,мынау шырша ағашы,бұл ағаш қыста да,жазда да жасыл түсте болады.

-Шыршаның түбінде біреу отырған сияқты,мынау кім?

-Қоян қазір қыс мезгілі.Сен суықтан қорықпайсың ба?Немен қоректенесің,орманда қалың қар астынан не тауып жейсің?

Қоян:Менің жауларым көп.Солардан қорғану үшін жазда тоным сұр болған соң,жермен түстесіп білінбей қалармын.Тоным мамық,қалың.Орманда қар астынан шөп теріп жеймін.

Тәрбиеші:Қоян,сен туралы балалар тақпақ біледі.(Балалардың тақпақтары).

Қоян:Үлкен рақмет сендерге!

-Балалар қоян жылдам,сақ,қорқақ аң екен.

Тәрбиеші:Мынау көрген шырша бірінші көрген шыршадан биік екен.Шыршыда жасырынып біреу отырған сияқты.Ол кім екен?

Түлкі:Мен түлкімін,мен әйгілі қу түлкімін.Мен сендерді алдан жіберемін.

Тәрбиеші:Түлкі сен орман жануарысың,күннің суығына қалай шыдап жүрсің,немен қоректенесің?

Түлкі: Менің әдемі, қызыл тоным бар. Жаурауды білмеймін, ормандағы тышқандарды аулап жеймін. Сендердің қастарыңдағы қоянды жеймін.
Тәрбиеші: Түлкі ондайыңды қой, біз саған тәтті бәліштер алып келдік, одан да соны же, міне, ала ғой. Біздің балалар сен туралы тақпақ біледі.
(Тақпақ: С. Розалина).

Тәрбиеші: Балалар түлкінің денесі қасқырға ұқсас болып келеді, бірақ қасқырға қарағанда тұмсығы ұзын ба, қысқа ма?

Түлкінің терісі бағалы, ол жыртқыш аңға жатады. Қазақтың атақты бас киімі – тымақ осы түлкінің терісінен тігіледі. Оны түлкі тымақ деп те атайды. Түлкі түрлі құстарды, балықтарды аулап жейді.

-Балалар, түлкі бізді алдамай тұрғанда, саяхатымызды жалғастырайық. Сау бол, түлкі!

-Балалар ал мына шырша бәрінен де биік екен. Артында томпиып біреу отырған сияқты.

Аю: Орманға келген кімдер? Мен сендерді жеймін!

Тәрбиеші: Аю, балаларды қорқытпа, біз саған бал әкелдік.

Аю: Олай болса рақмет!

Тәрбиеші: Аю күн аязда қалай өмір сүресің, немен қоректенесің?

Аю: Мен жаз бойы, күз бойы орманда жеміс-жидектер теріп жедім. Менің сүйікті асым: құлпынай, ара балы, түрлі өсімдіктердің тамырын теріп жегенді ұнатамын. Қалың терімнің астына май жинаймын. Енді қыстай апанымда жатамын. Қалың терім мені тоңдырмайды, жинаған майым аздырмайды, саусақтарымды сорып ұйықтай беремін.

Тәрбиеші: Аю икемсіз жыртқыш аң. Олар қыс бойы ұйқыда жатады. Балалар, ал енді саяхатымызды жалғастырайық.

Шырша артында жасырынып біреу отырған сияқты.

Қасқыр: Қаңғырамын, үйім жоқ.

Ауылдардың иті көп.

Ұрлық-қарлық-кәсібім.

Тамақтанар кәсібім.

Қасқыр былай жүреді.

Тәрбиеші: Қасқыр сен аяздан қорықпайсың ба?

Қасқыр: Мен дала мен орманды кезіп жүріп, жануардың ізін табамын. Сол ізге түсіп, жорта беремін де, қуып жүріп ұстаймын.

Тәрбиеші: (Қасқыр) - Балалар қасқыр-күшті, батыр, ержүрек, ақылы да айласы бар өте қауіпті жыртқыш аң. Олар далада жан-жануарлармен, құстармен қоректенеді.

-Қасқыр сен бұдан былай жан-жануарларды ренжітпе,біз саған тәтті тағамдар алып келдік.

Қасқыр:Жарайды,рақмет балалар!

Сергіту сәті:

Ормандағы аюдың,
Құлпынайы көп екен.
Теріп-теріп аламыз,
Қалтамызға саламыз.

-Ал балалар,біздің шаршағанымыз басылып,бойымыз сергіп қалды.Балалар,енді бәріміз ойын ойнаймыз.

Дидактикалық ойын:Үй жануары мен жабайы жануарларды ажырат.

Тәрбиеші:Енді,балалар орман аңдарының біздерге арнайы тапсырмалары бар соны орындайық.

-Көңілді шеберхана.

Тапсырма:

1)Орман аңдарын құрастыру.

2)Жыл мезгілдері.

Тәрбиеші:Балалар,сендер жұмыстарыңды жасап болғанша аңдардың айтысын тамашаласын.

Кәрі еменнің түбінде,

Кәрі аюдың інінде.

Бас қосыпты көп аңдар,

Айтысыпты қараңдар:

Қоян:

-Мен қоянмын,қоянмын.

Жорыққа түнде жортамын.

Қалдырмаймын ізімді

Өйткені күндіз қорқамын.

Түлкі:

-Мен түлкімін,түлкімін,

Біреулерге күлкімін.

Кейбіреуді алдаймын

Екіншіңді арбаймын.

Қасқыр:

-Мен қасқырмын,қасқырмын

Аң ішінде асқармын.

Талай қойды бауыздап,
Үйге әкеліп асқанмын.

Аю:

-Менің атым аю.

Оңай маған баю.

Мал ішінде жүремін.

Балды иісінен білемін.

Қорыту:

-Балалар біз бүгін қайда бардық?

-Орманнан не көрдік?

-Қандай аңдарды көрдік?

-Шыршаның түсі қандай?

-Бүгінгі саяхат сендерге ұнады ма?

-Апайлармен қоштасайық.

